

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/68/2016
Identifikačné číslo spisu: 4614010195
Dátum vydania rozhodnutia: 27.10.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Harabin
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:4614010195.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Harabina a sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Pavla Farkaša na neverejnom zasadnutí 27. októbra 2017, v trestnej veci proti obvinenému H. L., pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Tr. zák., o dovolaní obvineného H. L., proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 21. apríla 2016, sp. zn. 4To 88/2015, podľa § 381 Tr. por., takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného H. L. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zo 6. mája 2015 sp. zn. 2 T 82/2014 bol obvinený H. L. uznaný za vinného v bode 1/ z prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1, 2 písm. a) Tr. zák. a v bode 2/, 3/ z pokračovacieho prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Tr. zák. na skutkovom základe, že

1. obžalovaný H. L. dňa 12.03.2011 v Topoľčanoch predstierajúc vlastníctvo k osobnému motorovému vozidlu zn. Škoda Octavia Combi, EČ: V. XXX M., rok výroby 2005, na základe predkupnej zmluvy zo dňa 12.03.2011 toto osobné motorové vozidlo predal poškodenému E. M. a to bez vedomia majiteľa predmetného vozidla leasingovej spoločnosti C. a.s. so sídlom S. XX, J., ktorá zverila predmetné vozidlo do užívania manželke obžalovaného B. L. dňa 22.12.2008 v autobazáre F. s.r.o. v J., na základe zmluvy o spotrebnom úvere č. 1081852 zo dňa 22.12.2008, o čom obžalovaný vedel, nakoľko spolu s manželkou B. L. leasing vozidla vybavovali, pričom pri predaji vozidla poškodenému obžalovaná U. E. vystupovala pod menom B. L. a predkupnú zmluvu podpísala v mene B. L. bez jej súhlasu a vedomia, čím spôsobili poškodenej spoločnosti C. a.s. so sídlom S. XX J., IČO: XXXXXXXXX škodu vo výške 10500,- Eur, poškodenému E. M. nar. XX.XX.XXXX, bytom v V., F. XXXX/XX škodu vo výške 10500,- Eur,

2. obžalovaný H. L. dňa 20.01.2013 v čase o 12.00 hod. v Topoľčanoch pri HM Tesco na základe predchádzajúcej ústnej dohody vylákal od poškodeného G. H. nar. XX.XX.XXXX bytom B. č. XXX čiastkou vo výške 1970,- Eur za dodanie 2000 litrov motorovej nafty, ktorú sa zaviazal dodať do 21.01.2013, na zabezpečenie ktorej mu poškodený poskytol 10 ks 200 litrových sudov a 11 ks

bandasiiek, avšak doposiaľ mu prisľúbené množstvo nafty nedodal a ani mu nevrátil zaplatenú finančnú hotovosť vrátane sudov a bandasiiek, pričom už v čase preberania finančnej hotovostí vedel, že naftu nemá a poškodenému ju preto nedodal, čím poškodeného uviedol do omylu a spôsobil mu škodu vo výške 2150,- Eur,

3. obžalovaný H. L. s prisľubom sprostredkovania kúpy bytu v exekúcii v obci Chynorany, dňa 06.07.2011 v V. na čerpacej stanici S., vylákal od poškodeného K. D. finančné prostriedky vo výške 3000,- Eur ako zálohu na byt, o čom mu odovzdal doklad o nákupe a cene nad 3000,- Eur so zmeneným dátumom prevzatia na deň 06.06.2011 a to v mene spol. H., s.r.o. J. XXXX/XX, V., IČO: XXXXXXXX, kde pečiatku spoločnosti mu za týmto účelom poskytla konateľka spol. obž. U. E. a následne dňa 16.07.2011 od poškodeného K. D. vylákal sumu vo výške 3080,- Eur ako doplatok za byt, ktorý od poškodeného prevzala bez vystavenia dokladu na čerpacej stanici S. v V. obžalovaná U. E. vystupujúca pod menom B. L. - manželky H. L., pričom kúpu bytu obžalovaný H. L. nemal možnosť sprostredkovať a ani nesprostredkoval, ale finančné prostriedky použil pre seba, čím bola poškodenému K. D. nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M., Z. XXX/X, spôsobená škoda vo výške 6080,- Eur.

Za to bol odsúdený podľa §§ 221 ods. 2, 41 ods. 1, 42 ods. 1, 36, 37 písm. h/, m/, 38 ods. 2, 4, 48 odsek 2 písm. b/ Tr. zák. na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere tri a pol roka so zaradením na výkon trestu do ústavu so stredným stupňom stráženia. V zmysle § 61 ods. 1, 2 Tr. zák. mu bol uložený aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na štyri roky. Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil výrok o treste uložený obžalovanému rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 23. mája 2013 sp. zn. 2T/38/2008 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4To/72/2013 z 28. novembra 2013, rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 1T/207/2010 z 2. mája 2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne z 15. januára 2014 sp. zn. 3To/70/2013, rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 9. apríla 2014 sp. zn. 2T/163/2011, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre z 30. júla 2014 sp. zn. 2To/43/2014, ako aj ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad.

V zmysle § 287 ods. 1 Tr. por. súd uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodeným škodu v sumách: K. D. 6 080 Eur (šesťtisícosemdesiat Eur), E. M. 10 500 Eur (desaťtisícpäťsto Eur) a G. H. 2 150 Eur (dvetisícstopäťdesiat Eur). Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. odkázal C. a.s. s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Proti rozsudku podal obvinený odvolanie. Namietal skutkové zistenia vo všetkých bodoch obžaloby, vierohodnosť svedkov, závery znaleckého posudku znalcov z odboru psychiatrie a poukázal na závery znaleckého posudku MUDr. Garaja a MUDr. Garajovej.

Na základe podaného odvolania Krajský súd v Nitre na verejnom zasadnutí rozsudkom z 21. apríla 2016, sp. zn. 4 To 88/2015, zrušil rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu, uznal obvineného H. L. za vinného v bode 1/, 3/ z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, 2 Tr. zák. a v bode 2/ z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, Tr. zák. na rovnakom skutkovom základe ako prvostupňový súd a uložil mu v zmysle §§ 221 ods. 2, 41 ods. 1, 42 ods. 1, 36, 37 písm. h), m), 38 ods. 2, 4, 48 odsek 2 písm. b) Tr. zák. úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody vo výmere tri a pol roka so zaradením na výkon trestu do ústavu so stredným stupňom stráženia. Podľa § 61 ods. 1, 2 Tr. zák. mu bol uložený aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na štyri roky. V zmysle § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil výrok o treste uložený obžalovanému rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 23. mája 2013 sp. zn. 2T/38/2008, rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 1T/207/2010 z 2. mája 2013, rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 9. apríla 2014 sp. zn. 2T/163/2011 a trestným rozkazom Okresného súdu Partizánske z 8. marca 2013, sp. zn. 3T/11/2012, ako aj ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Odvolací súd o náhrade škody nerozhodol a v odôvodnení neuviedol, prečo tak postupoval.

Obvinený L. podal dovolanie proti výroku o vine a treste rozsudku krajského súdu. Sudkyňou krajského súdu mu bol pridelený náhradný obhajca JUDr. Peter Matis, s ktorým sa stretol za prítomnosti svedkov H. D. a H. J., kde mu oznámil, že sa dohodol so sudkyňou, aby vec zobral a vie to vybaviť za sumu 10 000 Eur. Hneď o tom informoval pplk. E. H. a mjr. V. H. z PPZ-NAKA-expozitúra západ. Následne

vypovedal u vyšetrovateľa npor. K. H. o tom, čo požadoval advokát Matis z titulu kontaktov so sudkyňou. S Matisom sa spojil až 15 min. pred verejným zasadnutím, ktorý mu oznámil, že na zasadnutie nemusí chodiť, sudkyňa povie, že bol ustanovený v rozpore so zákonom, podpíše mu plnú moc a na ďalšie pojednávanie bude všetko vybavené. Na začiatku zasadnutia Matis vyhlásil, že bol nezákonne ustanovený ako náhradný obhajca a nemôže pojednávať. Sudkyňa mu nedovolila odísť. Zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu, lebo verejné zasadnutie sa uskutočnilo v jeho neprítomnosti, hoci neboli splnené zákonné podmienky. Dané sú tým dovolacie dôvody podľa § 371 ods.1 písm. c), d) Tr. por. Matis nemohol náležite obhajovať a presadzovať jeho záujmy pre narušenie vzájomnej dôvery. Navrhol vysloviť porušenie zákona v jeho neprospech, rozsudok krajského súdu zrušiť a prikázať mu, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

Okresný prokurátor uviedol, že začatie trestného konania, vznesenie obvinenia i všetky procesné úkony, výsluchy svedkov a celé dokazovanie v prípravnom konaní i na hlavnom pojednávaní boli zákonné. K priebehu verejného zasadnutia na krajskom súde 21. apríla 2016 sa nevyjadril. Navrhol dovolanie L. odmietnuť, lebo nie sú splnené dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c) a d) Tr. por.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky na podanie dovolania a zistil, že bolo prípustné, podané oprávnenou osobou, v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať, po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku, prostredníctvom obhajcu (§§ 368 ods. 2 písm. h), 369 ods. 2 písm. b) 370 ods. 1, ods. 3, 372, 373 ods. 1 Tr. por.). Zistil aj to, že je potrebné ho odmietnuť na neverejnom zasadnutí pre nesplnenie dôvodov podľa § 371 Tr. por.

Najvyšší súd zdôrazňuje, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných súdnych rozhodnutí, ktorá zásada je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa jeho neopodstatneným uplatňovaním nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Dovolanie možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por., pričom dôvod sa musí v dovolaní uviesť (§ 374 ods. 1 Tr. por.). Dovolací súd je viazaný uplatnenými dôvodmi a ich odôvodnením (§ 385 ods. 1 Tr. por.) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy.

Obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dôvodu podľa § 371 Tr. por. V opačnom prípade, ak dovolanie iba formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, ale v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť.

§ 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať, ak písm.

c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,

d) hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

L. videl dovolacie dôvody v tom, že bola narušená jeho dôvera k obhajcovi Matisovi z titulu korupčného správania a navyše sa ani nemohol zúčastniť zasadnutia na odvolacom súde, lebo nemal od neho plnú moc a on ako obvinený nebol prítomný.

Podľa Tr. por.

§ 36 ods. 4 za včasnosť zvolenia obhajcu, ako aj za včasnosť podania žiadosti o ustanovenie obhajcu podľa § 40 ods. 2 zodpovedá obvinený; pri zmene obhajcu nie je zvolenie obhajcu alebo ustanovenie obhajcu podľa § 40 ods. 2 dôvodom na zmenu termínu už nariadeného úkonu trestného konania,

§ 293

ods. 5 verejné zasadnutie sa vykoná v neprítomnosti obvineného aj vtedy, ak mu upovedomenie o verejnom zasadnutí bolo riadne a včas doručené a bol poučený o možnosti konania verejného zasadnutia bez jeho prítomnosti alebo za podmienok uvedených v § 292 ods. 5,

ods. 8 ak obvinený hodnoverným spôsobom ospravedlní svoju neúčast' na verejnom zasadnutí a súčasne písomne požiada súd, aby sa verejné zasadnutie uskutočnilo za jeho prítomnosti, súd odročí verejné zasadnutie a určí deň, čas a miesto ďalšieho verejného zasadnutia.

Obvinený sa na verejné zasadnutie odvolacieho súdu určené na 4. februára 2016 nedostavil, o termíne bol riadne a včas upovedomený. Písomne požiadal, aby sa realizovalo v jeho neprítomnosti. Pred jeho vykonaním namietal zaujatosť predsedníčky senátu. Za splnenia podmienok ustanovenia § 293 ods. 5 Tr. por. krajský súd verejné zasadnutie 4. februára 2016 vykonal v neprítomnosti obvineného a rozhodol o vznesenej námietke zaujatosti postupom podľa § 32 ods. 3 Tr. por. Nariadený úkon trestného konania, verejné zasadnutie, vykonal a po vyjadrení obhajcu obvineného a prokurátora, ho odročil za účelom rozhodnutia o sťažnosti proti uzneseniu krajského súdu o nevyklúčení predsedníčky senátu z vykonávania úkonov (bolo o nej rozhodnuté uznesením Krajského súdu v Nitre z 29. februára 2016, sp. zn. 2Tos/20/2016) a za účelom predloženia veci najvyššiemu súdu na rozhodnutie o návrhu obvineného na odňatie veci Krajskému súdu v Nitre. Krajský súd 21. apríla 2016 pokračoval vo verejnom zasadnutí, na ktoré sa L. nedostavil. Upovedomenie o termíne mal riadne doručené. Podaním z 21. apríla 2016 žiadal odročenie verejného zasadnutia z dôvodov predvolania svedkov a, že si chce zvoliť obhajcu. Krajský súd v zmysle § 293 ods. 5 Tr. por. verejné zasadnutie vykonal v neprítomnosti obvineného.

O možnosti konania verejného zasadnutia 21. apríla 2016 bez jeho prítomnosti bol obvinený poučený v doručenom upovedomení a ospravedlnenie jeho neúčasti krajský súd správne nepovažoval za ospravedlnenie hodnoverným spôsobom v intenciách ustanovenia § 293 ods. 8 Tr. por. Návrh obvineného na vykonanie ďalšieho dokazovania nezakladal dôvod na odročenie verejného zasadnutia a jeho prítomnosti na ňom nebránila ani iná procesne relevantná skutočnosť. Obvinený mal možnosť si zvoliť obhajcu od 15. marca 2016, keď mu zvolený obhajca vypovedal plnomocenstvo a následne od 6. apríla 2016, kedy prevzal upovedomenie o termíne verejného zasadnutia určeného na 21. apríla 2016. Nezvolenie obhajcu rovnako nebolo dôvodom na zmenu nariadeného termínu verejného zasadnutia.

Dovolací dôvod v intenciách písm. d/ ods. 1 § 371 Tr. por. na podklade vyjadreného je zjavne neprítomný.

L. oprel dovolanie aj o ustanovenie § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Obvineným uplatnený dovolací dôvod vyžaduje, aby bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu. Nie je ním iba všeobecné právo obvineného zvoliť si obhajcu a radíť sa s ním počas úkonov vykonávaných orgánom činným v trestnom konaní a súdu (§ 34 Tr. por.), ktoré právo bolo v celom priebehu trestného konania zachované, ale aj právo na navrhovanie dôkazov priamo obvineným (§ 34 ods. 1 Tr. por.), alebo prostredníctvom obhajcu (§ 44 ods. 2 Tr. por.). Tomuto právu obvineného zodpovedá aj povinnosť orgánov činných v trestnom konaní konaní (ďalej len „OČTK“) a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu vyhovieť alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Tr. por.), prípadne podľa § 274 ods. 1 Tr. por. rozhodnúť, že ďalšie dôkazy sa vykonávať nebudú.

Krajský súd už opatrením 5. apríla 2016 ustanovil obvinenému náhradného obhajcu Matisa, lebo v procesných obštrukciách realizovaných v minulosti videl jeho snahu zmariť vykonanie verejného zasadnutia (bezdôvodné námietky zaujatosti, resp. návrhy na odňatie veci) za účelom zachovania práva na obhajobu, ktorého sa dožadoval aj podaním z 21. apríla 2016.

Matis ako náhradný obhajcu obvineného sa verejného zasadnutia 21. apríla 2016 aj zúčastnil, zotrval na uplatnených dôvodoch odvolania obvineného a navrhol odvolaniu vyhovieť.

Dovolací súd konštatuje, že v danom prípade nezákonným ustanovením náhradného obhajcu obvinenému krajským súdom (lebo v intenciách § 37 Tr. por. nešlo o povinnú obhajobu a podľa § 36 ods. 4 Tr. por. za včasnosť zvolenia obhajcu zodpovedá obvinený) a jeho prítomnosťou na verejnom zasadnutí 21. apríla 2016 nedošlo k zhoršeniu procesného postavenia obvineného. Matis konkrétnym pôsobením vo forme návrhov a vyjadrení nevystupoval proti obsahu a podstate dovtedajšej obhajoby obvineného. Táto nezákonnosť sa nepremietla negatívnym spôsobom do finálneho rozhodnutia krajského súdu v tom smere, že aktivity náhradného obhajcu by boli príčinou odsudzujúceho rozsudku krajského súdu. Práve naopak nebolo rozhodnuté o povinnosti obvineného nahradiť poškodeným škodu.

Zo spisu Prezídia Policajného zboru, Národnej protikorupčnej jednotky, expozitúra Západ pod sp. zn. ČVS:PPZ-332/NKA-PZ-ZA-2016 je zrejmé, že vyšetrovateľ právoplatne 22. septembra 2016 uznesením podľa § 215 ods. 1, písm. a) Tr. por. zastavil trestné stíhanie za prečin nepriamej korupcie podľa § 336 ods. 1 Tr. zák., ktorý sa mal stať na tom skutkovom základe, že v čase medzi 14:15 h a 16 00 h 20.04.2016 v X. v priestoroch Nákupného centra H. osoba vystupujúca ako bližšie nestotožnený advokát žiadala, ako aj naďalej žiada úplatok vo forme finančnej hotovosti vo výške 10.0000 Eur, od osoby H. L., nar. XX.XX.XXXX, ktorý je obžalovaný v rámci súdneho konania vedeného na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 4To/88/2015 za to, že svojím vplyvom bude pôsobiť na bližšie nestotožneného sudcu Krajského súdu v Nitre, aby tento z titulu svojej funkcie a postavenia zabezpečil, že v predmetnom súdnom konaní vedenom na Krajskom súde v Nitre obžalovaný H. L. nebude odsúdený, ale dané súdne konanie bude vrátené na príslušný okresný súd na ďalšie konanie.

Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky Bratislava 30. septembra 2016 citované uznesenie preskúmal so záverom, že je nepochybné, že skutok, pre ktoré sa viedlo trestné stíhanie, sa nestal a uznesenie považuje za zákonné a riadne odôvodnené.

Aj z tohto zistenia vyplýva, že obvinený trestným oznámením a neopodstatneným kriminalizovaním náhradného obhajcu a sudkyne krajského súdu chcel iba zmariť vykonanie verejného zasadnutia 21. apríla 2016.

Je nesporné, že išlo prima facie o ďalšiu obštrukciu zo strany obvineného, ktorá by nemala ostať bez pozornosti OČTK, pokiaľ ide o krivé obvinenie v zmysle § 345 Tr. zák.

Z vyjadreného vyplýva, že dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenia upravujúce dôvody dovolania, pritom v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatnených dovolacích dôvodov.

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 371 Tr. por.

Najvyšší súd v posudzovanom prípade na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol, lebo námietkami nenaplnilo dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c), d) Tr. por.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.